

ikke tage efter, hvad den hører af den offentlige Mening, eller hvad den maatte lære af en Kommission.

Jeg vil efter disse mere almindelige Bemærkninger tillade mig nogle Bemærkninger om Betænkningen. Ærede Medlemmer, der have gransket Betænkningen, ville have set, at Hovedformaalet for Kommissionens Nedsættelse til at overveje Statsbanedriftens Ordning er en fuldstændig finansiel Betragtning, hvis Hovedsum er, at Statsbanedriftens Ækonomi er mindre økonomisk, end den maaske burde være. Derimod tages der mindre eller slet intet Hensyn til den anden Side af Sagen, Statsbanedriftens tekniske Resultater, dens Forhold til Publikum og Erhvervslivet. Skønt dette sidste Hensyn, Forholdet til Publikums lette og tilfredse Benyttelse af Statsbanerne og disses heldige og fremadskridende Fremme af Erhvervslivet, for mig er Hovedsagen i den Grad, at jeg kunde tilgive Statsbanerne en hel Mængde daarlig Ækonomi, naar de virkelig gjorde Fyldest over for Erhvervslivet og Statens hele Udvikling, kunde jeg dog godt have nøjedes med den blot finansielle Begrundelse, hvormed Udvalgets Forslag gennemføres i Betænkningen, naar alle Udvalgets Medlemmer vilde have indtaget det samme resignerende Standpunkt; men da det ikke er Tilfældet, da et af Udvalgets Medlemmer; det ærede 1ste Medlem for 8de Kreds (Breinholt-Vandborg) gennem en Mindretalsbetænkning ligesom rokker ved den ærede Ordførers finansielle Betragtning — ikke med Held, synes det mig, det indskyder jeg rent parentetisk — vil man ikke fortænke mig i, at jeg anstiller nogle almindelige Betragtninger over Statsbanedriftens tekniske Forhold og dens Forhold til Publikum og Erhvervslivet, ud fra det Synspunkt, som er fremstillet i Betænkningen Side 2, Sp. 1, hvor der staar, at adskillige Medlemmer af Udvalget ere af den Formening, at Statsbanedriftens Ordning lader adskilligt tilbage at ønske.

Jeg maa dog forinden søge at ramme en Pæl gennem en Opfattelse, som det ærede 1ste Medlem for 8de Kreds (Breinholt-Vandborg) har fremsat i Betænkningen. Vel er den ikke ny, men den er efter min Mening ikke derfor mindre skadelig og efter min Mening umedholdelig. Det ærede Medlem fremsætter den Betragtning, at den bevillende Myndighed har anset halv Forrentning af Statsbanedriften for tilstrækkelig. Som vi hørte i Gaar af det ærede Medlem, menes der med „halv Forrentning“ 2 pCt. af Anlægskapitalen. Jeg vil da spørge det

ærede Medlem, om virkelig den danske Rigsdag til nogen Tid har besluttet en saadan Tilkendegivelse? Jeg vil bestemt tro nej. Jeg vil for det første tro, at det ærede Medlem noget forveksler den bevillende Myndighed, som vel er Rigsdagen og ikke kan være andet, med Folketingets Finansudvalg. Men jeg vil tro, at denne Udtalelse endda ikke holder Stik, for jeg vil bestemt mindes, at der ikke foreligger nogen Udtalelse fra Folketingets Finansudvalg i den Retning, men kun en Udtalelse fra Ordføreren for en af Grupperne i Folketinget; saa er det ganske vist, at denne Udtalelse blev greben gerne af den Minister, hvem det i sin Tid paahvilede at gennemføre Sammensmeltningen af de sjællandske Jærnbaner med de jyske Statsbaner, og at han holdt det som et Skjold foran sig, naar han blev angreben i Rigsdagen for den ringe Forrentning. Men derfra og til at tro, at Rigsdagen har vedtaget en saadan Udtalelse eller godkendt en saadan Udtalelse, tror jeg, at der er et langt Spring. Jeg troede, at den Tanke var afdød med den paagældende Minister, og var jeg forbavset over at se den fremdraget paa ny, saa er jeg bleven ganske særlig forbavset ved, at det var det ærede Medlem, der fremdrog den, fordi hans anerkendte og overlegne økonomiske Sans og store praktiske Dygtighed synes mig at maatte skærme ham mod at godkende et saadant Svaghedens og Stagnationens Argument som dette, og hans efter min Mening aldeles korrekte statsøkonomiske Betragtning: at de indirekte Skatter ere overalt at foretrække, maatte føre ham til at se Idealet i denne Sag i Statsbaner, som gave et tilstrækkeligt Overskud ligesom f. Eks. Postvæsenet i dets Mønstredrift, og derigennem gave Staten ynderligere Midler til at arbejde hen til Udviklingens Fremme i det hele. Ikke saadan at forstaa, at jeg skulde gaa ud fra, at man skulde forhøje Taksterne for at naa et stort Overskud af Statsbanerne. Nej, tværtimod! Jeg mener, at man skal formindske Taksterne lige til Grænsen for det, som den allerstørste Dygtighed kan skaffe det allermindste Overskud ud af. Saa vil Udviklingen af sig selv, Befolkningens Tilvækst og den stigende Benyttelse af Statsbanerne frembringe et større Overskud end beregnet, og saa have vi Udviklingen der, hvor den skal være; saa vil der blive Adgang til stadigt Fremskridt paa det Omraade.

Jeg siger, at man skal gøre Jærnbannerne saa billige som muligt. Men det er ikke nok dermed, man skal ogsaa gøre